

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., felére 6 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr. egy kóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felolvasó szerkesztő
Ifj. Gily Ede.
Kiadó s iaptulajdonos.
Kutasi Imre

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).
Kiadóhivatal: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).
Hirdetések a legmerszekebb árszámítás mellett vételnek s l.
Egyes szám 4 kr.

Dr. Kola János.

Debreczen, okt. 15.

(G.) Debreczen város harmadik kerületének választó polgárai a vasárnapi beszámoló után egyhangú lelkesedéssel proklamálták a szabadelvűpárt hivatalos jelöltjéül dr. Kola Jánost, a debreczeni ügyvédi kamara kitűnő elnökét.

A jelölés kérdésének ilyen szerencsés megoldása méltán kelthet teljes meglepetést a harmadik kerület szabadelvűpárti választóinak nagy táborában, hiszen a meglepetést nem kell egyébbel indokolnunk, ha pusztán a vasárnapi beszámolóra és az azt követő programbeszédre utalunk.

Dr. Kola János rövid másfél évvel ezelőtt nyerte el polgártársai bizalmából a harmadik választókerületnek néhai Körösi Sándor halálával gazdátlanul maradt mandátumát és rövid másfél év után, amelybe még egy csomó országgyűlési szünet is beleesett, már volt neki beszámolni valója.

Ez a körülmény karakterizálja a legelőnyösebben dr. Kola János képviselői működését és igazolja azt a tényt, hogy aki komolyan és ambícióval dolgozni nemcsak akar, hanem tud is, rövid idő alatt nagy eredményeket érhet el. Dr. Kola János eredményekre hivatkozhatott a beszámolójában, ami a legkétségtelenebb jele és bizonyítéka annak, hogy dolgozott.

Dolgozott alapos jogi szaktudományával, amelyet az összes igazságügyi törvényalkotások előkészítésében a legjobb igyekezetével érvényesíteni törekedett. Törekvése nem maradt siker nélkül, mert méltán követelhet részt magának az igazságügyi törvényalkotások elősegítésének dicsőségéből.

De nemcsak egyoldalú volt dr. Kola János tevékenysége. Foglalkozott alapos és általános tudása felhasználásával a mezőgazdasági és közgazdasági kérdésekkel is. Határozott és nyílt ellenzője a kvóta felvételének s rendületlen híve az önálló vámtérletnek és az önálló jegybanknak s csak akkor járul hozzá a közösséghez, ha Ausztria mindenben a teljes paritás elvének érvényesítésével jár el és teljesíti a magyar kvótabizottság követeléseit.

Ennél helyesebb, józanabb és magyarabb álláspontot már nem is lehet elfoglalni a kiegyezés nagyfontosságú s egy évtizedre kiterjedő kérdésében.

Ha Debreczen város speciális érdekeinek a szolgálatáról volt szó, dr. Kola János mindig ott volt azok között, akik buzgó lelkesedéssel fáradoznak városunk javának, érdekeinek előmozdításáért. Legszorgalmasab látogatója volt a városi törvényhatósági bizottság közgyűléseinek, ahol mindenhol a város valódi érdekei iránt való meleg érdeklődéssel vett részt a tanácskozásban s legjobb tudása szerint járult hozzá a határozatokhoz felvilágosításaival, magyarázataival és módosításaival.

Föltétlen és rendületlen híve annak a valódi szabadelvűségnek, amely nem ismer feltételeket és nem ismer akadályokat akkor, amikor a haza javáról, a liberális korszak elhaladásáról van szó.

Lankadatlan buzgalommal szolgálta és lelkesedéssel fogja szolgálni ezután is a szabadelvűséget és a szabadelvűpártot, amelynek Magyarország modern és rohamos haladása — az ellenzéki pártok minden tagadása, rágalmozása és gyanúsítása dacára is — egyedül köszönhető.

Aki ilyen híve a valódi szabadelvűségnek; aki rövid másfél évi képviselői munkálkodása után már ilyen jelentékeny részt követelhet magának az országgyűlés alkotásainak az eredményéből; és akinek további képviselői tevékenységéhez olyan méltán fűzhetjük a legszebb reményeket; — az teljesen méltó arra, hogy az ő nevével bontsuk ki a szabadelvűség annyi dicső harcából mindig diadalmasan kikerült zászlóját.

Igy került dr. Kola János neve ismét a harmadik választókerület szabadelvűpártjának zászlajára, amelyet bizonyára diadalmasan vezet győzelemre a választópolgárok szabadelvűsége és dr. Kola János személye iránt táplált kiváló bizalma.

Eljen dr. Kola János, Debreczen város harmadik választókerületének képviselőjelöltje huszonnyolczadikáig, mint jelölt, azontul pedig, mint megválasztott országgyűlési képviselő!

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA.

Az eszményi asszony.

Marco Brociner után: Krasznainé F. Mari.

Egyik művésztől írott maximájában azt jegyzi meg Göthe, hogy lényeges különbség van a módban, a hogyan egy művészi képzet ember vagy a rideg tudomány embere egy műremeket szemlél. Az esztétikusnak elég a fényes külső, a szép, szemfényvesztő látszat; a tudomány embere azonban kutatva hatol a mélységbe, szét szeretné szedni a műremeket és azt alkatrészeire bontani.

Élénken figyelmeztettek ezen megjegyzésre, midőn a napokban egy physiologus művében olvastam, hogy egy asszonynak gyönyörű idomai, — a mi fölött művészek lelkesedésbe jönnek, esztétikai lendületüket csakis a zsirrétegek lerakódásának köszönhetik. — „Zsir nélkül“, — így szól hidegen és röviden a tudomány kegyetlen embere, „nincsen lendület, nincsen hullámszerű szépségvonás, nincsen elragadtatás, tehát szerelem sem!“

A mi modern iróink természetesen nem oly durvák, nem oly udvariatlanok, mint ezen természetbúvár, ki egy szép asszony szemlélésénél zsirrétegekre gondol. De ezek is

nagyon igyekeznek, hogy ellessék a tudomány emberei módszerét és lelki problémákat materialisztikus módon physiologiai példák által állapítsanak meg szervezetünkben. Zola tudvalevőleg Claude Bernard iskolájában járt; Ibsen belefonta drámai problémáiba a psychiatikus örökléstanát Sőt egy oly gyöngéd, udvarias, nőies lelkületű és a nők által rajongásig tisztelt poéta, mint Bourget is hódol ezen iránynak, a hol a költészet és tudomány különös nászt ünnepelnek.

Ki emlékezik „Borzasztó rejtély“ című regényére? Ez talán Bourget legjelentékenyebb műve, a melyben az író az őt jellemző analitikus sejtelménél fogva kitarja egy különben alapjában véve nemes és szép asszony lelkivilágát, ki szenvedélyesen szereti az urát és mégis hazudik neki és megcsalja.

Miért teszi azt? Az író erre szomorúan rázza a fejét. „Magam sem tudom“, mondja, „hogy ez asszony miért hazudik és csal; itt rutul cserben hagy minden psychológiám. Csak úgy érzem, hogy ezen nő bensejében valami homályos tompa érzés fészkel, egy leküzdhetetlen vágy, lényének titkos balcsillagzata és ez épen azon borzasztó rejtély, amelyet nem tudok megfejteni és amelyet csak a tudomány, csak a psychologia van hivatva megoldani.“

Mondhatnok talán, hogy a Hamlet-féle felsőhajtás: „Gyöngesség, asszony a neved!“

ellegendően megmagyarázza a „borzasztó rejtély“-t. Hiszen mindég meg van a dán herceg ezen mondásának a dogmatikus értéke; be van gyökerezve a nők fölötti véleményünkbe, megbocsájta, magyarázza, sőt megdicsőíti a nők sok hiányát a lelki hajlékonyságukat illetőleg. De ezen régi hóbortal is szemben száll a tudomány az ő kijózanító, hideg ellentmondásával. „Nem igaz“, így állítja Lombroso, „hogy a nő gyöngébb, mint a férfi. Ellenkezőleg. Az ugynevezett gyöngé nem általában erősebb, hatalmasabb idegekkel rendelkezik, mint a férfi. Azért is tud a nő jobban ellentállani, azért tud fájdalmakat jobban elviselni, a „szegény, érzékeny férfiak.“ És hogy ezen merész állítását ne csak szavának higyjünk, ne csak tudományos autoritásának, bemutatja számokkal, tényekkel. És nekünk kontároknak hallgatnunk kell! E természetbúvár azonban még messzebb megy. Mennyire dicsőítik azon poéták, kik hívei a régi nézeteknek, az asszony hűségét! Valahányszor a hűség eszményét személyesíteni akarták, mindig egy bájos asszonyt állítottak oda, egy Desdemonát, egy Jmogenát. A hűtlenség, ugy jött elő ezen költőknek, mint a női kedély elfajulása, mint egy idegen véresöpp organismusokban, — mint egy kivétel, a mi csak arra szolgált, hogy a szabályt megerősítse.

Ezek dajkamesék, mondják jelenleg a modern irók és Lombroso tudományos argumentumokkal segítségükre siet. „Az asszony“

Kuncz József és Társa

női divattermében, kistemplom-bazár.
Női ruhák a legújabb divat szerint készítettnek.
Gyászruhák 6 óra alatt.

Politikai hírek.

Az erdélyi státusgyűlés.

Az erdélyi r. kath. státusgyűlést, mint tudva van, e hó 28-ára hívták volt már régebben össze. Időközben ugyanerre a napra tüzték ki az országgyűlési képviselőválasztások megkezdését; ezen a napon választ Kolozsvár, ahol a státusgyűlést tartják s az erdélyrészi választókerületek túlnyomó részében is erre a napra tüzték ki a választást. Minthogy pedig az erdélyi róm. kath. vallású országgyűlési képviselők ez állásuknál fogva tagjai a státusgyűlésnek is, előre volt látható, hogy a kitűzött időben jóformán egyetlen erdélyrészi kath. országgyűlési képviselő sem lehet jelen a gyűlésen. Erre való tekintettel, mint értesülünk, november hó 11-ére halasztották el a státusgyűlést.

Fiume hálája.

Fiume város képviselőtestülete elhatározta, hogy gróf Batthyány Lajost, a város volt kormányzóját, kiváló érdemei elismerésül díszpolgárává választja. Elhatározta továbbá, hogy nevééről utcát fog elnevezni, a képviselő testület házának díszterme számára arcképét lefesteti s hozzá köszönő feliratot intéz.

Külföld.

Vilmos császár a magyarokhoz.

A magyar kirándulók tiszteletére Berlinben rendezett ünnepi banketten a résztvevők távirati uton fejezték ki a német császárnak hódolatukat. Erre a táviratra „Potsdam, új palota 1896. okt. 13. délelőtt 11 óra 23 perc” kelettel a következő távirati válasz érkezett: „László falvai V e l i c s L. császári és királyi osztrák magyar ügyvivő, Berlin, osztrák-magyar nagykövetség. Ő felsége a császár és király engem legkegyelmesebben megbízni méltóztatott, hogy Z i c h y Jenő gróf valóságos belső titkos tanácsos ő exczellenziájának, valamint az országos magyar iparegyesület az iparkiváltás meglátogatása céljából Berlinben

igy állítja Lombroso, — természetből hazug lény. Szégyenérzete, hiányos ítélőképessége, vágya, hogy érdekesnek tűnjék, de leginkább testi szervezetének különleges fiziológiai sajátosságánál fogva van erre kényszerítve.

Igy hangzik ezen szomorú bölcsesség! És csak most értjük meg, miért csalja meg férjét a szép asszony Bourget regényében, dacára annak, hogy szereti őt! Nem az ő bűne. Oh nem. Ő morális szempontból kifogástalan. Nem dobhatunk követ rá. E szegény asszony csak titkos leküzdhetetlen hajlamát követi; „fiziológiai sajátosságainál” fogva kényszerítik a hízélgéshez, alszenteskedéshez, a hazugsághoz, a házasságtöréshez!

Ezen ténynyel szemben semmi esetre sem fog feltűnni nekünk, ha látjuk mint képzeli magának Olaszország elsőrangú modern drámai költője*) az „eszményi asszonyt.” Lepletlenül tárja elénk ezen nézetét egy drámban, melynek vonzó czíme „Egy eszményi asszony”. Keserű ironia rejlik ezen czimben. — „Egy eszményi asszony! Kinek lelke nem újong e szónál. Ki nem gondol e szónál egy hü, gyöngéd asszonyra, egy feláldozó anyára: De a költő gondoskodik róla, hogy félreértés ne támadjon. — Hogy minőnek gondolják ezen „eszményi asszonyt,” azt darabjának egy alakjával következőleg ecsetelteti: „Végre be kell látnunk, hogy a társadalomban, — a melyben élünk, ezen bűnnel telített társadalomban, — hol minden asszony a levegővel szivja be a kisértést, — hol minden

*) Marco Praga

időző tagjainak köszönetet mondjak a kifejezett hódolatért. Ő felsége örömeinek adott kifejezést, hogy az erőteljesen virágzó magyar ipar képviselőit oly nagy számban küldte Berlinbe. Ő felsége reméli, hogy az országos iparegyesület tagjai jó benyomással fognak visszatérni hazájukba, a hol ez idő szerint a budapesti millenniumi kiállításon a magyar szorgalom, művészet és ipar oly nagy sikereket aratott. Kérem nagyságodat, hogy juttassa tudomására a fentieket a résztvevő uraknak. Aláírva: v. L o b a n o v szárnysegéd.” A magyarok körében ez a távirat nagy örömet kellett.

Siskin Berlinben.

Irányadó politikai körökben nagy elégtétellel fogadják, Siskinnek Berlinben időzését. Nemesak azért mert az eddigi kilátások szerint ő lesz L o b a n o v utódja az orosz külügyminiszteri állásban, de azért is mert berlini látogatása a császár különös meghagyásának a következménye. Siskin nem lehet jelen azon a reggelin amelyet a német birodalmi kancellár az ő tiszteletére adott, mert ugyanakkor gróf Phalen orosz államtitkárral Vilmos császárhoz volt hivatalos Potsdamba. Potsdamból visszatérve délután Siskin meglátogatta Hohenzollern kancellárt és később báró Marschall államtitkárt. Este Siskin Pétervárra utazott.

A nemzeti párt ijedtsége.

Debreczen, okt. 15.

(—s) A pártpolitikai küzdelemben, mint minden tisztességes mérkőzésben, csak kölcsönösen megengedett fegyverek alkalmazásának lehet helye. Ebből az egyedül helyes felfogásból kiindulva mindig kifogásoltuk az ellenzéki pártoknak a kormánnyal szemben tanúsított azt a harczmodorát, amelynél fogva kicsinylő megvetésben és rosszhiszeműséggel való gyanúsításban keresték a kormány diszkreditálásának útját.

Az ellenzéki pártok e tekintetben oly sokat és oly súlyosan vétkeztek, hogy a kor-

becsülete ellen esküszik, hogy ezen modern társadalomban a tökéletes jó és hü feleség, kivételt képez, valóságos szent kép, a melynek oltárt kellene emelni. — A ki olyat bír, az kívül áll a társadalom uralkodó nézetein. A nagy többség ez asszonyi eszményt már a bűnös nőben látja, ki legalább kiméletes és jóságos, ki dacára egy házibarátnak jó feleség marad, ki nem semmisíti meg gyermekei szerencséjét és megóvjá a ház békéjét.

Ez tehát egy „asszonyi eszmény”! És tényleg látjuk őt a színmű hősnőjében megtestesülve, ki megoldja e nehéz problémát, egyidejűleg két férfit boldogítani, az egyiket szívével a másikat — a törvényes férjét — csendes, értelmes, kedélyes lényé által!

Hogy Praga hü képét mutatta e darabjában a modern olasz nőnek, azt ne fessegesük. De mindenesetre csodálatos, hogy hasonlóan Pragához, minden modern költő odatörekedik, a bennünk élő női eszményképet szétrombolni. Igazuk van-e? Igazán dajkamese-e az eszményi asszony? Hát igazán annyira elpusztult a modern kultúrnépeknél az erkölcsiség, mint a hogy azt velünk elhitetni szeretnék? Én nem hiszem. A modern társadalom, istennek hála, nem súlyodt oly mélyen, hogy a tisztesség látszatába burkolt háttára eszményként tűnjék föl előtte. Ellenkezőleg, csalhatatlan bizonyítékaink vannak, hogy ezen ócsárolt, rágalmozott modern társadalomban egy sokkal finomabb, — sokkal érzékenyebb erkölcsi erő lakozik, mint az ugynevezett régi jó időben. És éppen a

mány részéről a leghevesebb és legkiméletlenebb revanche sem találhatta volna őket váratlanul. Kivételt ez alól a nemzeti párt sem képez s annak vezére, gróf Apponyi Albert sem, aki éppen báró Bánffy Dezső miniszterelnökkel szemben nem egyszer tanúsította a jogos és öntelt fennhőzést és rosszhiszeműséggel való gyanúsításnak meg nem engedett módjait. Épp ezért Apponyinak legkevésbé volt oka elvárni, hogy vele szemben a szabadelpárt és kormány kiméletet tanusítson.

Alig indultak meg a választási mozgalmak, a jászberényi választókerület szabadelpárti polgársága gróf Apponyi Albert ellen Erdélyi Sándor igazságügyminiszter személyében ellenjelöltet állított; s ennek hallatára a nemzeti párti sajtó szörnyű méltatlankodással panaszkodik a szabadelpárt és kormány illojálisnak, sőt perfidnek nevezett eljárása ellen. Az a legfőbb érvük ezeknek a jó lapoknak, hogy olyan kiváló tehetségű férfi nélkül, aminő Apponyi, a magyar parlament nem lehet el. Nos, ha olyan nagyon egyetlen a maga nemében a nemzeti párt vezére, akkor mutassa meg az erejét és buktassa meg ellenfelét; de akkor engedjék meg a szabadelpártinak, hogy ő is fölismerje Apponyinak kiválóságát és ekképen az ellene, mint a nemzeti párt legfőbb és egyetlen erőssége ellen intézett támadással kísérelje meg a legnagyobb csapást mérni az ellenségre.

Ebben az eljárásban semmi, illojális vagy perfid okból tiltott eszköz nincs alkalmazva, hanem csak a küzdelemnek kiméletlensége nyilvánul, amely vele jár, mert hisz ha az ellenfelek kimélni akarnak egymást, akkor nem volna küzdelem. A választási háborubban semmiféle kiméletnek vagy elnézésnek helye nem lehet s azt nem is várunk az ellenféltől. Ám léptessenek föl a nemzeti pártiak bárkit báró Bánffy Dezső ellenében, akár magát gróf Apponyit, a szabadelpárt nem fog siránkozni és méltatlankodni, hogy a miniszterelnöknek mégis csak benn kell lennie a parlamentben s így vele szemben ellenjelöltet állítani illojális és perfid eljárás. Nem fogjuk ezt mondani,

modern asszonyozgalmat, a mely az asszonyi etikai erejét nevelése által önállóságra akarja serkenteni, — legmegkapóbb bizonyítéka annak. — Honnan tehát oly idő közepette, a mely újabb eszmények hajnalpirját látja pitymallanni, a mely vissza akarja szolgáltatni a nők személyes jogait, honnan ezen sajátosság — hogy úgy mondjam — pervers törekvése a modern költészetnek, a női lealacsonyítani, kivetkőztetni eszményi varázsából? Azt hiszem a feleletet e kérdésre a modern költészet előbb ismertett egybeolvadásában a természettudományi világnézettel lehet megtalálni, a mely nem ismer el szabad akaratot és minden lelki gerjedelmet anyagi alkatrészekből származtat.

Göthe intő kiáltása ma legjobban jut érvényre, mivel a költészet is tagadja a kategorikus parancsoló módot és az erkölcsöt fiziológiai elemekre olvastja. Ha ezt jól megfontolják, úgy fel fogják mélyebb értelmét is fogni azon művészi reakciónak, a mely a symbolismusban nyilatkozik. Nyílt támadása ez az exakt, tudományos módszerek bevezetésének a művészet terén, hol symbolumok, eszmék, eszmények áralkodnak örök szépségben és örökös elpusztíthatatlanságban. — Mindenekelőtt nyílt támadás az ellen, hogy a nőben a Göthe értelmében örök nőiesség lássuk, — hanem csupán aljas, fiziológiai sajátosságokból származó ösztönt, — melynek összejátszása Bourget előtt úgy tűnik fel mint egy borzasztó talány, — az olasz drámaírónál pedig mint a modern nőiesség eszménye! . . .

hanem föl a nemzeti látszik hiogás fog nek kellen

A v tett látni e g y h á

Az e párt alak közel jöv egyik leg nál a vál

Tern variációb És termé gyanusítá rektebb

Nem csoc szokhattu nyos küz tásánál a alárendel lami, a m

Ám a kimon irott mon tik, vagy sajnálato nak, vag nálunk n

Val ellenzéki sajtó czi

Csa napról n hogy a elvüpartí vazására osztatásá az, hogy össze, a kvóta fö gel kész koknak.

Cs z s köv ez ez in hű, nem részében beszédel latkozat fölemel határoz telen k

A nyilatko a közka a b i z — han tovább.

Ej diszpél nek — lágos u nak, a lozsvár akarja a magy Hegedü ságnak gándat

A Sándor

hanem fölvevessük a harczt, mert nem félünk a nemzeti párttól; de a nemzeti pártból úgy látszik hiányzik ez az önbizalom s azért zokogás fogja el akkor, amikor legkeményebbek kellene lennie.

Mesék a kvótáról.

Debreczen, okt. 15.

A választási harc — a mint előre lehetett látni — kettős jegyben indult meg: az egyházi politika és a kvóta jegyében.

Az egyházi politika uralmát fixizta a néppárt alakulása, a kvóta kérdése pedig, mint a közel jövőben megoldásra váró feladatoknak egyik legfontosabbja, természetesen dominál a választási hadjárat csatakiállításai között.

Természetes, hogy a hány párt, annyiféle variációban hangzik fel a kvóta emlegetése. És természetes az is, hogy bizonyos oldalon a gyanúsítás eszközéül használják fel a legkorábbi és legvilágosabb nyilatkozatokat is. Nem csodálkozunk rajta. C'est la guerre. Megszokhattuk már, sajnos, hogy a mi alkotmányos küzdelmeinkben az eszközök megválasztásánál a kényesebb izlésnek többnyire igen alárendelt szerepe van, és így alig akad valami, a min még csodálkozhatnánk.

Ámde az még nálunk is csodálatos, ha a kimondott szó grammatikai jelentését, az írott mondatnak betűszerint való értelmét értik, vagy megmagyarázzák félre. Csodálatos és sajnálatos jelenség, hogy a félremagyarázásnak, vagy mondjuk: félreértésnek ez a módja nálunk ma napirenden van.

Valóságos rendszert csinálnak belőle az ellenzéki kortesbeszédekben és az ellenzéki sajtó cikkeiben.

Csak ilyen rendszer mellett lehetséges napról napra azt hallanunk és azt olvasnunk, hogy a kormány reverzalist követel a szabadelpvüparti jelöltektől a fölemelt kvóta megszavazására nézve és hogy az országgyűlés felosztatásának nem is volt egyéb célja, mint az, hogy a kormány olyan többséget hozzon össze, a mely készségesen megszavazza a kvóta fölemelését és szolgál engedelmséggel kész eladni Magyarországot az osztrákoknak.

Csak is a félreértés, vagy félremagyarázás következetes rendszere mellett lehetséges ez ez inszINUÁCIÓ. Hiszen mindennap érkezik hír, nem is egy, de több, az ország minden részében almondott szabadelpvüparti programbeszédokről és a sok között egyetlen nyilatkozatot sem hallottunk eddig, a mely kvóta fölemelését helyeselné, sőt olyat sem, a mely határozottan el ne utasítaná az osztrákok szeretlen követeléseit.

A szabadelpvüpart korifeusai egymásután nyilatkoznak és velük egybehangzóan szólnak a közkatonák is és sehol nyoma nincs annak a bizonyos reverzalisnak — hanem azért a gyanúsítás igen folytatott tovább.

Egyebek — közt és ez aztán valóságos diszpédánnya a fehérret feketének állító fordításnak — egy magyar hirlap mai cikkében világos utálas történik Hegedűs Sándornak, a szabadelpvüpart oszlopos tagjának kolozsvári beszédére, a melybe az a hirlap azt akarja belemagyarázni, hogy ellentétben van a magyar kvótabizottság álláspontjával, holott Hegedűs is egyik előkelő tagja volt a bizottságnak, és a kvótaemeléssel csinal propagandát.

A valóság pedig az, hogy Hegedűs Sándor kolozsvári választói előtt határozottan

elutasító nyilatkozatot tett, az osztrák kvótabizottság követeléseivel szemben és egy szót sem szólt, a mi a magyar bizottság álláspontjával ellentétes volna.

Az illető ujság még azt is szemére hányja Hegedűsnek, hogy megmagyarázta választóinak, milyen alaptalan az a felfogás, hogy mi a kvótát az osztrákoknak fizetjük és élveződik azon az állításon, hogy a hadseregnek és nem az osztrákoknak fizetjük a kvótát. És ez aztán érthetővé teszi azt a törekvést, hogy egy szónoklatnak világos és érthető szövegéből mást olvasson ki, mint a mi benne van. Mert a ki még azzal nincs tisztában, hogy a kvóta nem egyéb, mint hozzájárulás a közös költségekhez, tehát a hadsereg költségeihez is; a ki komolyan hiszi, hogy a kvóta címén fizetett milliók az osztrákok zsebébe gassztják; arról föl lehet tenni, hogy a fehérret feketének látja és a tiltakozást beleegyezésnek veszi.

Ime egy nagyon jellemző példája a félremagyarázás, vagy félreértés rendszerének, a melyly az ellenzéki kortestaktika a kormány helyzetét akarja nehezíteni, de valósággal a magyar álláspontot gyengíti az osztrákokkal szemben.

Mert nagyon nehéz boldogulni egy erős, összetartó, egységes terv szerint eljáró ellenféllel szemben, a milyen Ausztria. egy meghasonlott, egymást gyanúsító, fontos anyagi kérdésekben is széthúzó ellenfélnek, a milyen mi vagyunk. Ne feledjék ugyanis a gyanúsítók, hogy az ő állításukat amodaát kispérnek veszik és könnyen azzal felelhetnek a mi argumentumainkra, hogy debizony fel kell emelni a kvótát, hiszen Bánffy és az ország többsége már eleve beleegyzett, mert hiszen maguk a magyarok állítják.

Egy-ölmásról.

Az első fejezet.

— Elégia. —

Mindenkit meghatott a kép! . . . Pedig olyan egyszerű volt és olyan igénytelen . . .

Ott állottunk az indulásra kész csavargózs fedélzetén, a fehér dróthálóknak támaszkodva. Az erdők sötétzöldjét néztük, az új vendéglő czifra faragványait, a végtelenbe vezető vasuti töltést, amelyen messze távol, mint valami fekete bogár, furakodott a levegőbe egy lokomotív otromba feje.

Hallgatott mindenki. A szerelmes jegyespár mellett, a mindég fecsegő nérikék, a meztelen nyaku, nagy kalapos bébék. Az erdőt nézték, a habok locogását hallgatták, a levegőt, azt a csodálatos buja, részegítő nyári levegőt, amelytől megpezsduél az anakoréták vére is . . .

Marinka lassan közeledett a part felé, csipőin kissé himbálózva, óvatosan lépdelve pillangós cipellőivel a durva dunai kavicsok között. Nyomában kis gárdája: három nagyobbajta diák tornászó kosztümben, pelyhedző bajuszszal és boldogan mosolyogva, ha Marinka néha-néha visszadobott egy két szót.

Lejött egész odáig, ahol az erősebb hullámok már mossák a partot. Kalapját hátradobta, megrázta szép fejét s egy kődarabra kapaszkodott. A parti szellő belekapaszkodott könnyű, kék ruhájába, amely még sokat enged látni a fekete harisnyákból s kéjelegve játszott bujósdiat szőke hajszálai között. Nem zavarta ez az indiskréció, semmi sem zavarta. Csak nézett, nézett a tulsó partra, a messzeségbe hosszú, szinte végtelen tekintettel.

Ott azon a szürke kőtalapzaton grációzus mozdulatlanságában olyan volt, mint a tavasz allegóriája. Félig még gyermek, félig már hajadon, talán tizenégy éves, talán tizenöt, csupa báj, csupa üdeség és csupa titokszerűség. Az egyik diák szolt valamit, ő intett haragosan összeráncsolta redőtlén, szép homlokát:

— Ne beszélj nek! . . .

Mindenki őt nézte, meg volt hatva mindenki . . .

Ugy éreztem magamat, mintha egy regénybe kezdettem volna s elolvastam volna belőle az első szép, sokat ígérő fejezetet. A szimpatikus hősnő levetette a zárdaruhát, a szimpatikus hősnő az életbe lép . . .

Az első fejezet ott áll a kőtalapzaton s mintha mondaná:

— Ma még diákokkal mulatok, — holnap már nem . . . Mert eljön az én hercegem.

Azt hiszem, erre a hercegre gondolunk valamennyien . . . Vajjon el fog-e jönni ma holnap, vagy sohasem? Boldogságot fog-e hozni a kékruhás Tavasz, vagy örök szomorúságot? — Szépe az a szép arc, — amelyen most nem látszik semmi szenvedély semmi indulat, csak valami megkapó vágyakozás, az élet kíváncsisága, rózsanyoszolyát fog-e vetni hercegeinek, — vagy töviskoszorút tesz majd a fejére? . . . Ki tudná megmondani?

Lassan, dübörögve indul el a hajó. Az utasok fészkelődni kezdtek, a szerelmes pár összébbsimult, az egyik bábé előkapta zsebkendőjét, hogy integessen . . .

Marinka nem mozdult . . . Csak nézett egyre a messzeségbe, túl-túl a magas jegenyékén, mintha a ködös távolban a többi fejezetet kutatná . . .

Fogyott, egyre jobban fogyott szép alakja, már nem világított szőke hajának fényessége, nem volt már nagyobb, mint egy a víz fölött himbálódzó piczike kék pillangó . . .

Azuián eltűnt egészen . . .

Talán nem is látom soha többé, de tekintetét, azt a végtelenbe vezető tekintetét, tele vágygyal és sejtélemmel, ma is látom s hogy itt ülök magamban íróasztalom mellett, fel-fel villan fejemben a kérdés:

— Kis Marinka, szőke Marinka, ki írja meg, kivel írod meg majd a te regényedet? S ha elolvastuk az utolsó fejezetet is, elégedetten teszük-e le a könyvet, avagy pedig könyezni fogunk?

Mert oly szép vagy, oly fiatal és az élet olyan nagyon bizonytalan . . .

Lancelot.

Vidék.

— Dr. Jókai Mór Karczag képviselőjelöltje. Tegnap Karczagon Horthy István a szabadelpvü párt elnöke összehívására a választókerülethez tartozó választó polgárok népes gyűlésen nagy lelkesedéssel elhatározták, — hogy képviselő jelöltül hazánk költő, író-kiadóját Dr. Jókai Mórt kéri fel, kihez még a mai nap folyamán egy harmincz tagból álló küldöttség tiszteleg, felkérendő a jelöltség elfogadására.

— Dijnokok egyesülete Nagyváradon. A nagyváradai dijnokok egy-észe vasárnap értekezletet tartott, amelyen megalakították a dijnokok országos segély és nyugdíj egyesületének fiókját. — Aláírási ivatek bocsátanak ki, — hogy lehetőleg az összes nagyváradai dijnokok be vonják az üdvös czélu egyesületbe.

— Tisztujtás Szabolcsmegyében. Nyiregyházáról sürgönyzik: Szabolcsmegye közgyű-

lésén árvaszéki elnöknek: Leövey Miklós főszolgabíró, helyettes elnöknek Bószörményi Kornélt, jegyzőnek: Leövey Sándort, főszolgabírónak: Okolicsányi Dezsőt választották meg.

NAPI HIREK.

Debreczen, okt. 15.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenből küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— október 15. —
— Száraz. — Nyugaton csapadék. —

Utolsó rózsák.

— Hangulat. —

Ősz van; de nem szomorú, nem kietlen. Mosolygó kék ég, pirosuló, sárguló levelek, sőt itt ott egy-egy nyíló rózsaszál is integet felénk, a mely oly édes, erős illatot lehel, hogy szinte elbódítja az embert. Olyan ez, mint a haldoklóknak utolsó mosolya, aki ezzel akarja megkönnyíteni azok bucsuját, a kiket szeret. Az utolsó virágok gyakran a legszebbek, az utolsó szerelem is sokszor a legerősebb.

A virág alszik, álmodik, újra nyílik; a természetben minden ismétlődik, minden. Egy rózsza helyett száz más fakad, ha jön a tavasz; mindazt, amit az anyaföld ad, ha az örök törvény el is rabolja tőlünk egyidőre, visszaadja újból, még szebben, még gazdagabban.

De hol létezik az az erő, hatalom, amely képes volna a szívnek legszebb virágát, legszebb ábrándját ha a sors azt durva, kíméletlen kézzel összezúzta, a mely képes a szerelmet visszadni. Igen, ha akkor történik a csatlódás, amikor még virágjában áll a szív; akkor az ifjúság édes melege újat teremnt, talál magának más oltárképet.

A szívnek napsugárra, melegre van szüksége; a szerelem az eltető nap a mely mindig képes új világot új tündérországot teremteni.

Mikor az ember szeret, szép gondolatok, hatalmas érzések remegtetik meg. Érti magában az Isten megnyilatkozását. Szeret, de nemcsak azt az egyet, hanem mindenkit mindent keblébe zár. Mindent megbocsát, mindent elnéz és hogy nemtelen, rossz is létezik a világon, arról egyáltalán elfeledkezik.

De akinek őszkor kell esalódnia szerelmében, akit a sors őszszel fosztott meg ideáljától, az embergyülölővé, Istentagadóvá válik. A nap kihül egészen, a szívnek már nincs melege.

Kopárabb, zordabb lesz mindig. Egyik virág a másik után elhull, megdermed — és mire az utolsó rózsának utolsó fonyadt szirma lehull, hideg, sötét éjszaka lesz örökre.

A virulás felett a hideg közöny kiterjeszti fagyasztó leplét. Tél lesz; zord, könyörtelen, a mely után nem következik dal, virágfakadás.

Muzsikaszó még csendül ugyan, de akkor már temetőre szól az ének.

Ghita.

— **A királyi leirat kihirdetése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága holnap délelőtt 9 órakor gróf D e g e n f e l d József főispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az országgyűlést november 23-ára összehívó királyi leirat fog meghirdetetténi.

— **Központi választmányi ülés.** Hajdúmegye központi választmánya szombaton délelőtt 9 órakor R á s ó Gyula kir. tanácsos, alispán elnöklete alatt ülést tart, amelyen a vármegye három választókerületében megejtendő képviselőválasztások határnapját — előreláthatólag olyó hó 23-ára — tüzi ki és megválasztja a

szoboszlói, nánási és nádudvari választásokra kiküldendő elnököket, elnökhelyetteseket, jegyzőket és jegyzőhelyetteseket.

— **Az új főgondnok beigtatása.** A tisztántúli ev. ref. egyházkerület új főgondnokát, gróf D e g e n f e l d Józsefet az egyházkerületnek november 10-én, kedden tartandó rendez őszi közgyűlésen fogják ünnepélyesen beigtatni. Az előbb november 3-ára összehívott egyházkerületi közgyűlést a képviselőválasztások miatt napolták el.

— **Választási mozgalmak Debreczenben.** Városunk első választókerületének szabadelvűpártja ma délután 5 órakor tart jelölőgyűlést a Bika szálloda cukrászati termében. A jelöltséget M a y e r Emil gözmalmi igazgatónak ajánlják fel, aki azt elfogadja s már legközelebb megtartja programbeszédét is. A második választókerület szabadelvűpárt K i r á l y párti végrehajtó bizottsága naponta este 6 órakor ülésezik a választási előkészületek megtétele tárgyában. Dr. K e l l n e r Elek, a Márkpárt végrehajtó bizottságából kilépett. A függetlenségi párt itt T ó t h János mezővárosi birtokost akarta felléptetni Kossuth-párti programmal, de T ó t h János tegnap érkezett levelében határozottan kijelentette, hogy a jelöltséget nem fogadja el.

— **Hány választó van Magyarországon?** Nyolczszáznolczvankilenczezer hétszázötvenhétezerkilencszázhatvanegy, a törvényhatósági joggal bíró városokra: nyolczvannolczvezerhétszáznyolcvankilenc s végre az önálló képviselő joggal felruházott városokra: negyvenkétezerkilencszázhatvanegy választó.

— **Lemondó orvos.** Dr. K e n é z y Gyula a debreczeni orvosi kar egyik legkiválóbb tagja a debreczeni állami bábaképző intézet igazgatójává történt kinevezése folytán a városnál viselt kerületi orvosi állásáról lemond.

— **Katonai felülvizsgálat.** A vegyes katonai felülvizsgáló bizottság ma délelőtt gróf D e g e n f e l d József főispán elnöklete alatt ülést tartott a „Pavillon“ laktanyában. A felülvizsgálatra 2 legényt állítottak ellő, akik mindketten alkalmasnak találtattak a katonai szolgálatra.

— **Csatornázási munkálatok.** Az alsónyívidéki vízlecsapoló társulat e hó 19-én kezd meg Hajdubagason a csatornázási kiméréseket és előmunkálatokat.

— **Választási készülődések.** Hajdú-Bószörményben a választás október 28-ára tüzték ki. A választás elnöke: Somossy Béla, helyettesek Frank Imre, id. Sívágó Imre és Szabó János. A választók száma: 1975. Jelöltek: Szinay Gyula és ifj. Sívágó Gábor mind a ketten Kossuth-párti programmal. Kormány-párti jelölt még nincs. Hajdúszoboszlón Polonyi Géza ellen a Kossuthpárt dr. Szívós Bélát akarta feléptetni, de Szívós a jelöltséget nem fogadta el. Hosszupályiból a függetlenségi párt küldöttsége Debreczenbe jött s itt dr. Benedek János ügyvédet kérte fel a jelöltség elfogadására. Dr. Benedek János a bizalmat megköszönve azzal az indoklással utasította vissza a jelöltséget, hogy ő ezidőszent semmiféle politikai mozgalmakban résztvenni nem kíván és nem is vesz.

— **Névnapi ünnepség.** A debreczeni róm. kath. leányiskola növendékei e hó 18-án dr. Wolafka Nándor v. püspök plébános névnapi alkalmából ünnepséget rendeznek, a melynek keretében üdvözlük az általános szeretet püspököt is. Az ünnepségre a következő meghívókat küldötték szét. A debreczeni r. k. elemi leányiskola ő méltósága dr. Wolafka Nándor v. püspök plébános ur nevenapja alkalmával, f. év okt. 18-án d. u. 6 órakor az

elemi leányiskola termében ünnepséget rendez, melyre a czimzettet tisztelettel meghívja a rendezőség. E meghívó esupán a czimzettnek szolgál belépti-jegyül. Az ünnepélyen műkedvelői előadások is lesznek, a melynek szereplői a leányiskola növendékei közül kerülnek ki.

— **Uj hivatalos órák.** A Hungária palotában elhelyezett városi hivatalokban, ugymint az árvaszéknél, a katonai, adó és illeték ügyosztályoknál, nemkülönb a mérnöki hivatalban is máttól kezdve a hivatalos órák reggel 8-tól déli 12-ig és délután 2-4-ig tartanak.

— **A főiskolából.** A főiskolai gyorsíró egyesület tegnap d. u. 5 órakor tartotta 20-ik alakuló gyűlését. Megválasztották elnöké: Polgár Kálmán 2. jh., főjegyző lett: Madarasy Gyula 1. jh., aljegyző: Simon Imre VII. o., pénztáros: Kovács István VII. o., könyvtáros: Cziriák Gyula 1. jh., választmányi tag a theologiáról: Bokor Sándor 1. th., Cziriák Béla 1. th., a jogról: Mohácsi János 1. jh., Járák János 1. jh., a gymnasiumból: Borus Béla VIII. o., Herdliczka Ernő VII. o. Tanfolyam-vezetők: Polgár Kálmán haladók és gyakorlóké, Madarasy Gyula és Kutasz Sándor a kezdők. Az órákat még ezután alapítják meg a hallgatók vezetőikkel, felhívják azzért azon olvasóinkat, kik a gyorsírást megtanulni óhajtják, hogy e szándékokat Polgár Kálmán elnöknel mielőbb jelentésük be. A tandíj 3 frt egész évre. Hetenként két óra lesz. A tandíj fejében tankönyvet s annak idején olvasókönyvet is kapnak a hallgatók.

— **A díjnokok ülése.** Az országos díjnok egyesület debreczeni fiókja tegnap este Márk Endre elnöklete alatt tartott ülésében dr. Hütter Károlyt egyleti orvossá választotta.

— **Debreczeni díjnokok dalárdája.** Mint tervbe van véve, a debreczeni díjnokok énekkart óhajtanának alakítani s a dalárda szervezésén már is nagyban buzgólkodik a debreczeni díjnoki kar fiatalsága. E tárgyban az első ülést a jövő november hó 1-én tartják meg.

— **A debreczeni munkás dalegyület f. 1896.** évi október 18-án, vasárnap, a „Margit“ fürdő dísztermében Janny József egyleti karnagy vezetése mellett táncszal egybekötött zártkörű dalestélyt rendez, melynek műsora a következő lesz: 1. „Fohász“ Gál. 2. „Huzzad cigány“ Huber. 3. „Nemzeti zászló“ Huber. 4. „Bármerre jár“ Lányi. 5. „Riadónak“ Huber. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-jegy személyenként 60 kr. Előre váltott jegy 50 kr. — Alapító és pártoló tagok szabad-jegyeiket használhatják. A szabadjegy két személyre érvényes. Felülfizetések köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Péter Pál pénztárnok urnál. Kurián Gyula órák üzletében és este a pénztárnál.

— **A világ vége.** Tudományos oldalról tett elővigyázatlan és pontatlan, de talán elferdített nyilatkozatok értelmében is most mind meszebb körökben terjed el az a hír, hogy 1899-ben a világ vége bekövetkezik. — az a hír, mely századunkban már háromszor is feltámadt, azon alapul, hogy 1899 november havában a föld ismét találkozni fog apró égi testek egész rajával, melyek körülbelül 33 év és 3 hó alatt a föld pályáját metsző pályán keringenek a nap körül és a melyeknek a földdel való találkozását a ragyogóan szép hulló csillagok tanusítják. Ilyen raj legutóbb 1866. november 13-ikáról 14-ikére virradó éjjel, 1—2 óra közt találkozott a földdel. Hasonló találkozás történt 1833-ban, 1799-ben és a krónikák, főképp pedig a kínai feljegyzések alapján mintegy 1000 esztendőre lehet a találkozások idejét meglehetősen biztonsággal előre megállapítani. A föld felületének azonban sohasem esett baja, az egész tünemény inkább nagyszabású tűzijátékhoz hasonlított. A raj apró égi testeit ugyanis igen gyorsan

és teljesen felbomlanak a rendkívüli hő következében, a mit légkörünkbe való behatolásuk nagy gyorsasága idéz elő. Veszély tehát már csak azért sem fordulhat elő. De nem fordulhat elő azért sem, mert a mikor ez a raj a föld pályájába ér, a föld már sok millió kilométernyi távolban van a találkozási ponttól. Ha azonban a találkozás meg is történne, nincs mitől félni, mert — mint már mondtuk — az égi testek állagában nincs semmi szilárd mag és ha valammi bajt okozhatnának is, legfeljebb az történnék meg, hogy itt ott felgyujtanának valamit, a mit a meteorokévek is megszoktak tenni. Az ilyen eset távolról sem közelítené meg a viharok, forgó szelek pusztító hatását és így az embernek éppenséggel nincs okok, hogy 1899. november hava elé valami nagy félelemmel nézzenek.

Választási lobogók feliratai gyorsan, izlésesen és jutányos árban elkészítetnek Kutas Imre könyvnyomdájában Debreczen, Nagyvárad utca 2087 sz.

Rendőri hírek.

? Gyilkossági kísérlet. Nagy népesödület támadt tegnap délután 5 óra fele a Csapó-utczán, ahol a rendőrök alig tudtak megfékezni egy dühöngő részget, aki a feleségét fejszével támadta meg a nyílt utczán. Az eset a következők: Mór István napszámos az utóbbi időben agyancsak az ivásra adta magát s részegeskedése miatt sok szóváltása volt a feleségével, aki tegnap az utczán találkozván vele, újra a szemére vetette viselkedését. A felpálinkázott napszámos, ki épen favágó munkából tért haza a nála levő fejszével megtámadta a szegény asszonyt, aki sikoltozva menekült előle. A közelben levő rendőrök vetették közbe magukat s a részeg napszámosnak utját állták. Móre azonban a rendőröknek sem akart engedelmessé válni s mikor már a fejszét elvették tőle is dühöngni akart. Végre is sikerült lefegyverezni a dühöngő részget s meg kötözve beszállítani a városházára.

? Veszett kutya garázdálkodása. Egy állítólagos veszett kutya garázdálkodott tegnap a közelfekvő czuczai tanyákon, mely dühödt állat több embert s igen sok embert megmarta. Az esetről a következőket írja tudósítónk. Pincesz Jakab czuczai tanyai birtokos jelentette ma délelőtt a mezőrendőrkapitányságnál hogy a tanya udvaron egy veszettnek látszó, feldühödt állat járt tegnap délután, mely az udvaron levő kutyákat, macskákat, de még más állatot is is megmarta. Ugyancsak megmarta egy ott őgyelgő 8-9 éves úvárosi gyermeket, egyik tanyai munkás kis gyermekét, A kutyát üzőbe vették s ledorongolták, de e közben a dühös állat megmarta Pincesz Jakabot is kezén. A kutyát végre sikerült agyonütni. A mezőrendőrség ez ügyben megindította a vizsgálatot s a tanyára még a ma délelőtt folyamán kimentek Körner esendbírtos, Szathmári állatorvos és Szentpály dr. orvos. Ha a vizsgálat megállapítja, hogy a kutya veszett volt, a megsérült embereket felszállítja a rendőrség a Pasteur féle intézetbe.

? Vasárnapi dinom dänom. Mondá pedig az Ur, hogy hat napig dolgozzék az ember, a hetedikén pedig pihenjen; no meg szórakozzék. — Ezt az utóbbit ugylátszik városunk lakosai hűségesen betartják. Vasárnapra virradóra elfelejtik — legtöbben az egész hétköznap nyomorúságait s mennek oda, hol bort is lehet szerezni a jókedv mellé. Hogy közeledik vasárnap, azt legjobban a rendőrkapitányság érzi, mert előtte két nappal summásan érkezik az igtatóba a kérvény táncmulatság engedélyezése céljából. Különösen a külvárosok járnak elől ebben jól példával, hol alig akad egy-egy koresma, mely-

ben muzsika ne ezinczogna a pihenés és a szórakozás napján.

? Tolvaj cigány. A vályogvető cigányokra beköszöntötték a nem szeretem napok. A vályogvető mesterség, a milyen képpen a szalmakalap is, ma holnap sutba kerül. Érezte ezt Nagy József cigány is, aki nehezen tudna a hidegebb idők beálltával a mesterségéből megélni. Alkalmasabb foglalkozást nem találván, hogy egy kis pénzmagra tehessen szert a lopásra vetemedett. A Klein és Péterfi Benő faraktárából pár szál deszkát lopott volna el az éjszaka, de az őrfülön csípte. A tettét beismerő tolvaj most a rendőrség börtönében várja sorsa jobbra fordulását.

? A szökevények. Barta Mária Kalmár István felesége volt az oltárról, de azért szerette Bing Károlyt. Bing Károly csak segéd volt Kalmárnál, az is egy pár évvel előbb, de azért megszöktette a gazdája feleségét. — A viszony közöttük még akkor kezdődött, mikor nála segédeskedett: mikor pedig elkerült tőle, titkos légyottjuk, alkalmával szöttek tovább a regényt. — És most bekövetkezett a vég. — Kalmár nem találta otthon a feleségét, de még a rokonánál sem. Mikor pedig utána kérdezősködött, azt felelték neki az ismerősei, hogy látták elrobogni Binggel. A megcsalt férj jelentést tett a hatóságnál. A szerelmeseiket a turbékolás között fogták el és most ugyancsak elválasztották őket egymástól.

? Felőség a férj ellen. Csak meg szánni való, szomorú élete lehet annak a szegény asszonynak, a ki kétségbe esetten futott tegnap este a rendőrségre és segélyt kért, mert a férje ismét az állatiassággig leitta magát és ilyen állapotban mindig ember vére szomjazik. Kéri a rendőrbiztos, hogy kísértesse be az urat és csakossá le legalább reggelig, a mig kialuszsza, mámorát. A biztos eleget tett az asszony kérésének és lecsukatta Appel Rudolot.

? Apró rendőri hírek. Bacsó István csavargó napszámosnak sehogy sem megy a fejébe, hogy most már nem szabad házalni és kéregetni. Tegnap azután kéregetés közben elfogta a rendőrség. Lezárták — Kendi Antal borba fojtogatta a banátát. Addig üritgette azután a teli poharakat, mignem leitta magát a sárga földig. Ugy talált rá a rengőrség az utca közepén fekvő. A hideg, hogy kárt ne tegyen drága egészségében, beszállították a pinchébe. — János György kőmives segéd és Dánkó János lakatos inas összekaptak ma a kis piacon s elverték egymást. A rendőrség börtönében lehet, hogy már ki is békültek azóta.

? Feljelentett cselédek. Van a városi tanácsnak valamelyes rendelkezése arra nézve, hogy a cselédeknek a törölő-rongyokat az ablakon át az utczára kirázni nem szabad. Aki ezt teszi, az kihágást követ el s büntetés alá esik. A rendőrség persze, ha lát ily törölőrongyot kirázó szobacizcát, kötelességszerűleg följelenti. — Ezért aztán nagy a zugolódás egy cselédek, mint az asszonyok körében. Mert utóvégre városunkban van elég olyan ház is, melynek udvara nincs, hát ilyen helyeken hova rázzák ki a törölőruhákat? Az intézkedés magában véve közegészségügyi szempontból helyes és üdvös. De mérlegelni kellene a helyzetet s a rendelkezést úgy módosítani, hogy a nap valamelyik szakában mégis kilehesse rázni a törölőruhákat. Bizonyos órát kellene erre kitűzni, reggelre, vagy estére, a mikor a szobacizcusok nem lennék háborgatva a törölőruhák kirázásában.

SZINHÁZ.

Műsor.

Pénteken: Szultán; operette.
Szombaton: A királyné drago-nyosa; operette.

Les Demi-Viérges.

— Premier. —

Marcel Prévo st hangzatos című színműve került tegnap este bemutatóra és szenvedett teljes bukást a színházban. A fércmunka sorsát nem menthette meg a szintársulat tagjainak jobb ügyhöz méltó igyekezete,

a közönség mindhárom felvonáson át unatkozott és tartózkodott még csak a külső hatás nyilvánításától is.

A színmű belbecse egyenlő a külső hatásával. Egy Maxime nevű becsületes marguis elég könnyelmű beleszeretni egy Mand nevű századvégi leányzóba, akinek egy Subercean nevű ingyenélővel viszonya van s akinek szerelmét Harden bankár akarja megvásárolni. De Mand férjhez akar menni a gazdag marquishoz, aki elis jegyzi. Szerencsére Subercean felfedezi Maxime előtt Mauddal való viszonyát, mire a mindenkitől elhagyott és fényűzése miatt tönkrement Maud eladja magát Harden bankárnak.

Ez a silányság volna a a színmű ugynevezett meséje, amelyet csak az ééakít, hogy a színen fiatal leányok és vén rouék mindenféle trágárságokat beszélnek össze-vissza a házasságról, a szeretetről és nőkről. Az egész darabban Maximot és a családját kivéve nem szerepel sem egy tisztességes ember, sem egy tisztességes nő. Ez nem volna nagy baj, hiszen a naturálistusnak, amely a félszűz-erkölesi rendjét megteremtette, van jogosultsága, de csak akkor, ha ötletesen, finoman, diszkrétül nyilatkozik meg, nem pedig triviálisan, az erkölestelenség puczerságában.

A darab voltaképen nem is színmű, hanem csak egy színpadon összegyűlt triviális kompánia, a mely minden szellem és mindegyik nélkül jár, kel és trágálkodik három unalomig hosszú felvonáson.

Az előadás jobb ügyhöz méltó volt. Komját hyné Teréz (Maud) minden részletében sikerült alakítás mutatott be. Komját hyné (Maxime) érzéssel játszott, jól deklamált. Vidor (Suberceau) öntudatoságával vált ki.

Kisebb szerepekben Follinus (Lestrange) Benedek (Hector), Halmy Margit (Jacqueline) Molnár Rózi (Etienné) és Szilágyi (Harden) helyt állottak.

Az összejték azoknál a jelentéseknél, a melyekben az egész társaság színen van, alapos kifogás alá esett.

A közönség elégedetlenül távozott a színházból.

A darabot ma megismétlik s azután remélhetőleg véglegesen lekerül a repertoírról, amelynek egy csöppet sem használt.

A kiállításról.

Ragyogó verőfény öntötte el tegnap a kiállítását és utczáin sűrű csoportok hullámozottak. Mikor az ember ezeket a naptól meg-aranyozott büszke kupolákat és tornyokat látta, meg ezt az elven sürgős-forgást, nem tudta elhinni, hogy kis idő, alig harmadfél hát mulva mindennek vége lesz, a tornyok, kupolák leomlanak és a közönség eleven zaja helyett itt csak a hulló lombok csörgése hallatszík.

Délelőtt különösen élénk színt odtak a kiállításnak a belovári horvátok, kik apró csoportokban mindenütt láthatók voltak. De magyar és német népies csoportok is nagy számmal jártak a csarnokokban és az utczákon. Jellemvonása volt ma a kiállítás képének a hivatalos lap kapósága és nagy ova-tossága. Voltak, a kik örömtől ragyogó arccal olvasták a kiténtetések rovatát, de akárhány olyan is volt, kinek az olvastára lógni kezdett az orra. Az igazgatóság tagjai közül néhányan kisebb kiténtetést kaptak, mint a milyent a miniszter fölterjesztett, mások semmit sem kaptak. Az igazgatóság épületében a reggeli köszöntések már a hivatalos lapon alapultak:

— Jó reggelt, királyi tanácsos ur?

— Hogy érzi magát lovag ur?

Mind közt azonban legbüszkébben feszített Pethő, az igazgatósági épület portása, a ki az ezüst érdemkeresztet kapta meg a fogatok buzgó és harsány előkiabálásáért.

A kiállítás látogatása. Hétfőn, október 12 én, noha egész nap esett, délután pedig szakadt az eső, még is 7801 fizető napijegyes látogatója volt a kiállításnak. 1885-ben ezen a napon 7096 napijegyes nézte meg az akkori kiállítást.

Horvátok tömeges érkezése. Reggel 7 óra 45 perczkor a losonci pályaudvara 800 horvát látogató érkezett különvonaton. Belovár megyéből valók, Kukuljevics Milyutin főispán vezette őket 200-an a középosztályból valók, 120 kisiparos, 60 tanító és 400 földműves. A pályaudvaron az igazgatóság részéről Kovács Gyula dr. kir. tanácsos, a horvát bizottság részéről Jurkovic főispán, Dedovic és Stekovic Jován képviselők, Piszacsics főmérnök stb. fogadták.

A vendégek az egybegyűlt közönség éljenzése közt szálltak le a vonatról és Kovács Gyula dr. üdvözölte őket. Kukuljevics főispán igen szép szavakkal mondott köszönetet a fogadtatásért.

Beszédét ezzel a fölkiáltással végezte: „Éljen a lovagias és testvéri magyar nemzet. Éljen a magyar kormány és az ezredéves kiállítás igazgatósága!”

A belováriak viharos zsvivóval kísérték ezeket a szavakat s aztán a kiállításba vonultak.

A baromfi kiállítás. Tegnap délben nyitotta meg a földmívelésügyi miniszter a baromfi kiállítást, az állatkiállítások utolsó ciklusát. A baromfi-kiállítás, mely az állatkiállítás területén, az Erzsébet-uton van, fényes sikert ígér, mert a kiállításra kerülő állatanyag mennyiségre és minőségre egyaránt kiváló. A híres angol baromfi kiállításokon sem volt eddig 2000 szárnyasnál több. A holnap megnyíló baromfi-kiállításon 3700 darab élő szárnyas lesz együtt. A kiállításra megérkezett 700 törzs-baromfi, 700 törzs-galamb és mintegy 200 kanári-madár. A ludakat 100 törzs, a kacskákat 50 törzs, a pulykákat és gyöngytyukokat 10-10 törzs képviseli. Bosznia és Hercegovina mintegy 400 drb baromfit mutat be. A megnyitáson mindjárt összeül a zsűri is, a melynek valószínűleg Teleky Józsefné grófné lesz az elnöke. A kiállítás belépő díja csütörtöktől szombatig 30 kr, vasárnaptól kezdve pedig 20 kr. lesz.

Különfelek.

+ Régi gyűlölségből. A gazdák és iparosok hitelszövetkezetének igazgatóságában együtt ültek egykoron Papp Elek, mint elnök és Éles Gusztáv, mint vezértitkár. Papp Elek mindig féltékeny volt a vezértitkára, aki egyszersmind ügyvédje volt a szövetkezetnek s mint ilyen, a tagok ellen indított pörökből bőséges évi jövedelmet húzott. Történt azután, hogy a tagok a pörlések következtében pártot ütöttek a szövetkezet közgyűlésén. Papp Elek, mint az igazgatóság elnöke sokáig védelmezte a titkár-ügyvédet, de mikor látta, hogy vele az igazgatóság is bukkik, hirtelen frontot változtatott és egy ügyes szónoki fordulattal ő is az ellenzék táborába szállott. És az eredmény igazolta éles látását. Az igazgatóság s vele együtt Éles Gusztáv titkár-ügyvéd elbukott, — egy maradt meg csupán, Papp Elek, az igazgatóság elnöke. És utóbb ő lett a szövetkezetnek elnöke, vezérigazgatója, vezértitkára — szóval mindene. Éles Gusztávot ez a vereség s illetőleg Papp Elek zseniális sarkonfordulása végképp elkeserítette. És elkezdett leplezni. Sikasztással, okmányhamisítással, rágalmozással s a törvényszék tudja még, miféle vádakkal illette Papp Eleket. Odáig vitte a dolgot, hogy a képviselőház is foglalkozott a vádakkal. A törvényszék azonban mindannyiszor elutasította keresetével. Éles egy ízben meg is jegyezte egy tárgyaláson, hogy ha a törvényszék nem ad neki elégtételt, majd vesz ő maga. Tegnap meg is tette. Déli 12 óra tájban a József-utczában találkozott Papp Elek volt országgyűlési képviselővel. Papp ki akarta kerülni a gyűlölségében dühödt embert, de

Éles utját állotta és bojjával inzultálta. Papp Elek erre megragadta a támadót, egy kávéház vasrostélyzatához vágta s kétszer fejbe ütötte esernyőjével. Éles erősen védekezett s egy kedvező pillanatban botjával ismételve végig vágott Papp Eleken. A verekedőket az egybegyűlt közönség nagynehezen elválasztotta s egy rendőr bekísértte a kerületi kapitánysághoz, ahol jegyzőkönyvet vettek föl velük.

+ Leharapott orr. Sajó-Szent-Péteren sajtáságos módon bosszulta meg magát egy Tréki Pál nevű szerelmes legény a vetélytársán. A két legény együtt udvarolt egy szép leánynak, aki mindkettő udvarlását egyformán szívesen vette. Ez Trékit annyira bosszantotta, hogy tegnap este, amikor vetélytársával az utcán találkozott, megtámadta a mitsem sejtő legényt, a földre teperte s leharapta az orrát. A veszedelmes szerelmes ügyét áttették a büntető bírósághoz.

+ Gyilkos gyermekleány. Német-Polány veszprémmegyei községben a kis Dubics Annát azzal vádolják, hogy rövid egy hónap leforgása alatt három apró gyermeknek lőn a gyilkosa. Pár héttel ezelőtt Unger Mihály ottani lakosnak egy kilencz hónapos s egy két esztendőes gyermeke halt meg hirtelen minden természetes ok nélkül. A két kis gyermekkel együtt volt Dubics Mari, sőt a haláluk hírért is ő vitte be a hazba. A mult héten azonban a kétéves Pólt Mari is meghalt a házuk udvarán s a kis leány hatesztendőes bátyja elmondta az apjának, hogy Dubics Anna maga maradt az udvaron az ő kis hugocskájával a ki ott lefeküdt aludni. Pólt Márton ennél fogva följelentést tett a deveszeri járásbírósnál s e hónap 9 én megjelent a helyszínen Baráth István albiró, dr. Vadnay Szilárd deveszeri és dr. Tolnai Bernát ajkai járásorvosok s megállapították, hogy a kis Pólt Marit kendővel fojtották meg. A kendőt is megtalálták. Minden körülmény az abnormis Dubics Anna ellen vall, de a rendellenesen keskeny homlokú, zavaros szemű, testi fejlődésében feltűnően hátramaradt leány konokul és bámulatos hidegvérrel tagad és a keresztkérdések közül ügyesen kisklik. A közveszélyes gyermek még szabadlában van.

+ Éles történet a gyakorlatnál. A soproni honvéd kaszárnyában tegnap vaktöltényekkel czélba lövöldöztek. Gyakorlat közben Benedek Gyula szombathelyi póttartalékos hirtelen halálra sebesülve rogyott össze. A vizsgálat kiderítette, hogy a fegyverkezelés kitanításánál az oktató őrzvezető véletlenül éles történyt tett a puskába és az okozta a szerencsétlenül járt katonának halálát. Benedeket, a kinek hátába hatolt a golyó, a katonai kórházba szállították.

+ Karamból a Dunán. A Nemzet nevű vontató gőzös, amely őt hajóval igyekezett felfelé a Dunán, tegnapelőtt nekiment az újvidéki hajóhidnak, amely az összeütközés következtében teljesen szétrombolódott. A kár igen nagy.

+ 70 éves öngyilkos. Sopronban Binder Károly 70 éves öreg ember, — rövidáru-kereskedő — kinos betegsége miatt öngyilkos lett. Fölment lakásának padlására s fölakasztotta magát. Mikor ráakadtak, már halott volt.

Mozaik.

× Papir padló. Az egyesült-Államokban már alig van ház, amelyben a padló faból vagy kőből készült, még a legszegényesebb lakásban is papirból való a padló. Ez olcsóbb is, egészségesebb is, mint az eddigi fapadozás. Zsákokban, vagy hordókból árulják a papirpadlót por alakjában, a melyhez kevés cement van keverve. A port föloldják vízben, a míg pép lesz belőle, aztán végigterítik vele a padlót, kisimítják és száradni hagyják. Így tükörsima és kemény lesz a szoba padlója, de a lépések zaja még sem oly erős rajta, mint

a fa- és kőpadlón, mert ez az anyag nem jó hangvezető; melegvezető képessége is csekélyebb, mint a faé és a kőé, azért télen is nyáron is praktikusabb az eddigi padlóknál. A parkettnél vagy a közönséges fapadlónál azért is előnyösebb, mert nincsen rajta hasadék, így könnyebb a tisztántartása és egészségesebb. Szokás Amerikában a papirpadlót feketére, barnára vagy fehérre is festeni s ez által olyan lesz a padló, mintha ébenfából, mahagóni- vagy tölgyfából, vagy pedig csontból, márványból készült volna a szoba padozása.

Szomoru füz árnyékában heverek,
Homlokomra borulnak a levelek;
Tul a Sajón az én rózsám háza áll,
Gondolatom, mint a madár, odaszáll.

Szőke kis lány az ablaknál varrogat,
Áthallani a panaszos dalokat;
En istenem! ha az enyém nem lehet,
Mért vertél meg érző szívvel engemet?

Ide jöttem kipihenni magamat,
Szabadságról álmodni e fák alatt;
Szabadságot keresek, de nem lelek:
A bubánat fogva tartja lelkemet.

Szomoru füz bágyadt lombja majd el ég
Delelő nap lángsugara rajta ég:
Hervadása kitetszik a levelen:
Mint arczomon az epedő szerelem.

× Mily magasan repül a madár. Egy West nevű amerikai csilágász megfigyelés közben a teleszkópon át a hold korongján vándorló madarakat látott elvonulni. Hét-nyolcz másodpercig tartott, míg a madarak a hold korongján elvonultak West megállapította, hogy a macarok 8000—15000 méter magasságban repültek.

× A kis Móríc eszejárása.

A tanító: Na fiuk, ki tudná nekem megmondani, hogy miért égette el Cortez a hajóit?

A kis Móríc: Bizonyosan jól voltak biztosítva.

Az embert vedd csak annak,
S kinek akarja ő.
Ez elv a nyugalomnak
Forrása s ez a fő.
Rossz higgye: jónak véled!
És e gazember véled
Jót tesz, jobbá lehet
S a sirig embered!

Czirikus.

Bíró: Vádlott, üljön le!

Vádlott: Köszönöm bíró ur, csak tegnap szabadultam ki, és ma már megint üljek?

A kaszárnyából.

Hadnagy: Maga Schafskopf, talán a magazinban faszolta ezt a komisz pofáját?
Schafskopf: Jelentem alásan hadnagy ur! nem faszoltam, saját költséges vagyok.

Közgazdaság.

Budapesti gabonátözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi cég jelentése. —

Debreczen, október 14

Készáru — krral szilárd.

Oszi buza	7.55—7.56.
Tavaszi buza	7.81—7.82
Oszi rozs	6.54—6.56.
Tavaszi rozs	6.75—6.77.
Oszi zab	5.85—5.86.
Tavaszi zab	5.94—5.96.
Tengeri új	4.17—4.18.

Sertéspiacz. Budapest-Kőbánya 1896. október 14.

Magyar elsőrendű Öreg nehéz páronkint 400 klgon felüli sulyban (— krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300 400 kgr. sulyban) — krtól — klg. Fialat nehéz (páron — 320 klgon fe-

lül sulyban) —55 krtól 56 — krig. Fialat kö-
zép (páronkint 251 320 klgr. sulyban) —54
krtól 55— krig. Fialat könnyű (páronkint
250 klgrig terjedő sulyban) — krtól —
krig. II. M a g y a r s z e d e t t : Nehéz (pá-
ronkint 280 klgron felüli sulyban) —52 krtól
—53 krig. Közép (páronként 220—280 kgr.
sulyból) —44 krt — —45 krig. Könnyű
páronkint 220 klgrig terjedő sulyban —43
krtól —44 krig. III. S z e r b i a i : Nehéz (pá-
ronkint 260 klgr. felüli sulyban) —55 krtól
56 — krig. Közép (páronkint 220—260 klgr.
sulyban) —45— krtól 46 — krig. Könnyű
(páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) —53—
krtól 54 krig.

Sertés létszám: 1896. évi október hó
12. napján volt készletben: 6068 darab 1896.
évi október hó 13. napján felhajtott 49
drb 1896. október hó 13. napján elszállítat-
tott 347 drb. 1896. okt. hó 14. napjára maradt
készletben 5770 drb. Hizottsértés forgalom
lanyha.

CSARNOK.

A grófné szerelme.

Irta: Lévy Sándor
(Vége.)

— Annak a szerelemnek, asszonyom,
melynek varázsa és végtelensége együtt nő-
vekszik a veszélyekkel, míg végre örült szen-
vedélylyé fokozódva, többé nem féli, de keresi
a halált, mert a halál pillanatában feltárhajta
szerelmének összes kincseit, mely gyönyörre
változtatja az utolsó vonaglást és a szerelem
örök sóhajává az élet utolsó lehelletét. Minden
lélekzés, minden gondolkodás nélkül rohan
ama szenvedély után, melynek örvényében...

— A melynek örvényében feleli a bol-
dagságot, a becsületet s az életet. S ezt ki-
válná tőlem, Elemér? Nem, ön nem élhet
vissza anyira egy nő gyengeségével. Mit érne
az ön pillanatnyi boldogsága, ha annak ára
becsületem lenne, mit érne önnek a mámor, a
esők, az ölelés, ha a becsületesség csiráját rejt-
enek keblökbe. Nem, Elemér, ön sokkal ne-
mesebb, semhogy ezt tenné, mi örök vád volna
életemben.

— S nekem talizmán a jövőre.

— Nem úgy, Elemér. Legyen férfi le-
gyen higgadt. Ön azt mondta, úgy-e, hogy
szeret?

— Imádom!

— Jó, s ha igazán szeret, ha nem pilla-
natnyi fölhevülés csalta ajakára ez utóbbi szót,
úgy ön nem fog késni be is bizonyítani azt,
hogy szeret, s megteszi legelső kérésemet.

— Parancsoljon, asszonyom, bármit, ké-
rése nyílt parancs.

— Vegye, a mint tetszik. Lássá, Elemér,
én nő és hitves vagyok, férjem minden pilla-
natban megjöhet s ha így talál, fölhevült-
gemet palástolnom lehetetlen s helyzetünk
minden magyarázatot kizárna, s ismerve Ti-
bort, tudom, mi lenne a kínos helyzet megol-
dása, s e megoldást, bármily kimenetelű lenne
is az, érzem, életemmel fizetném meg. Azért,
édes Elemér, távozzék. A cselédség mit sem
sejt s a baloldali rejtekajtón minden feltűnés
nélkül távozhatik. Isten önnel, Elemér. Én fe-
ledem a történeteket, megbocsátok, csak tá-
vozzék.

— Jó asszonyom, megyek, de visszatérek.

— Csak ma ne.

— S máskor igen?

Etelka hosszu küzdés után, mialatt a báró
esőkjaival borítá el a grófné kezét, alig hall-
hatóan suttog inkább, mint mondá:

— Igen.

— Tehát a viszontlátásra, asszonyom.

— Jó éjt, Elemér! Jó éjt! — S teljesen
kimerülve hanyatlott vissza az ottomán pár-
náira. A hosszu tusa teljesen kimeríté a szép
asszonyt, a veríték nagy cseppekben gyöngyö-
zött alá homlokáról, ereit megszakadni érzé,
melyekben a vér örült sebességgel vágatott le
és föl. A mennyire ereje engedé, főlemelé ke-
zét és ruháit megoldani törekedett, de haszta-
lan. Alig volt annyi ereje, hogy kiáltson. S
kiáltása inkább elhaló sóhaj volt.

E pillanatban lépett a terembe a gróf s
prémés bundáját levetve, első dolga volt a
grófné felé közeledni, ki alsóva feküdt a kere-
veten. A gróf, ugy látszik, nem először volt
hasonló helyzetben s csak gyakorlott kéztől
telhető ügyességgel oldá föl a grófné ruháit s
cipőjét s mielőtt eszmélt volna, ahogy az
ébredés első pillanatában a nagy fény rombo-
lólag harsan, elszigetelé a lámpát.

Etelka, mikor tagjait szabadulni érzé, pil-
lanatra föleszmélt, s mielőtt a gróf távozhatott
volna, démoni erővel karolá át s láztól remegő
hangon suttogá:

— Szeretlek! Szeretlek!

Alig érinté azonban ajkaival a gróf az
alvó homlokát, a grófné ébredni kezdett. Az
első pillanatban kétkedőleg tekinté körül, látva
a grófot, visszagondolva a báróval lefolyt je-
lenetre, de a másik pillanatban mosolyogva
hajolt a gróf vállára, s könnyes szemekkel arra
kérte, hogy ne hagyja többé egyedül.

A mai előadás kezdete 6 órakor.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Folyó szám 21. VIII. bérletszűnet (páros)
Pénteken, 1896 október hó 16-án:

gyermek és népeledás, leszállított helyárrakkal:

Hüvelyk Matyi

vagy

a varázskert titka.

Látványos tünlérrege 4 szakaszban, dalokkal és táncszal.
Rege után irta: Vécsei Leo, zenéjét összeállította
Znojemszky.

I. szakasz „Az árva” II. szakasz „Vándor uton”. III.
szakasz „A rózsá hitalma.” IV. szakasz „Az 3gben és a
varázskert.”

SZEMÉLYEK

A király — — — — — Szilágyi Vilmos.
A királyé — — — — — Folliuszné Cs. Etel.
Rizsa hercegnő, leányuk — — — — — O. Végh Vilma.
László herceg, a király öccse — — — — — Daési A. Fréd.
A.ugela udvarhölgy — — — — — Makrayné Aranka.
Lidia) Cserényi Adél.
Bella) a hercegnő játszó társai, a
Oiga) tündérkert lakói. Csepreghy Irma.
Aranka) Bezskóy József.
Alattomos kancellár — — — — — Kiss Pál.
Vékony teremőr — — — — — Sz. Nagy Kálmán.
Hadügyminiszter — — — — — Serfözy György.
Pénzügyminiszter — — — — — Vágó István.
Gondos János földműves — — — — — B. Némethy Jolán.
Márta, felesége — — — — — Komjáthy János.
Miklós) fiai — — — — — Várady Mariska.
Matyi)

Helyárrak mint rendezés.

Kezdeté 7 órakor.

Holnap szombaton 1896. október 17-én negyedszer:

A királyné dragonyosa.

Wenzel Leopold bájos zenéjü operetteje.

Tájékoztató.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a koresek. aka-
adémia palotájában.

Nyilvános olvasóterem, a kollégiumban nyitva.
van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Muzeum, a kollégiumban, nyitva van vasárnapon-
ként d. e. 10—12-ig.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreál
iskolai műhelyében d. u. —4 óráig. Kedden: Előkészítő
csoport. Szerdán és pénteken: haladó csoport.

Zene-estélyek.

Az „Arany Bika” kávéházban hetenként két zene-
estély van: hétfőn Rácz Károly, szerdán a Magyarok.

A Hungária kávéházban minden szerdán, szombaton
és vasárnapokon Rácz Károly és Magyar testvérek
zenekara.

Az „Arany Bika” vendéglő éttermében vasárnap es-
tényként a Magyar testvérek, Rácz Károly és Veres Tóni
zenekara felváltva tartanak zeneestélyt.

Az „Angol királynő” vendéglőben kedden Magyar
testvérek, pénteken Rácz Károly és vasárnap Veres Tóni
játsszanak.

A „Margit”-fürdőben vasárnap és ünnepnapokon d.
u. 1/6—1/9 óra közt sétahangverseny. — Játsszik a ka-
tonazenekar.

A „Corso” kávéházban kedden, csütörtökön és va-
sárnap Rácz Károly és Veres Tóni zenekara tartanak
zeneestélyeket.

Szauer Sándor „Arany sas” kávéházba minden hét-
főn este Veres Tóni zenekara zeneestélyt tart.

Vilmos Ferencz kávéházában a Sas-utczai „Otthon”-
ban zeneestély hetenként háromszor.

Vasuti közlekedés.

Ervényes 1896. május hó 1-től.

Egységes vasuti (zóna) idő szerint.

Debreczenből indul:

Budapest—Nagyvárad-felé . . . . . hajn. 4 ó. — p.
Budapest-felé . . . . . gyorsvonat reggel 8 ó. 40 p.

Budapest—Nagyvárad felé . . . . . délután 12 ó. 36 p.
 . . . . . este 10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé *) . . . . . délután 8 ó. 47 p.
 . . . . . minden kedden . . . . . délután 12 ó. — p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat. . . . . este 8 ó. 15 p.
Szatmár—M.-Sziget felé . . . . . délután 4 ó. — p.
Szatmár—M.-Sziget felé . . . . . este 8 ó. 03 p.
Csak Szatmár . . . . . reggel 8 ó. 05 p.
Miskolcz—Kassa felé*) . . . . . reggel 8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé*) . . . . . este 8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé . . . . . délután 4 ó. 02 p.
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé . . . . . délután 4 ó. 02 p.

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

*) Közvetlen kocsik Kassára érk. 3 ó. 30 p.

*) Poprád-Felkára érk. jun. 15-től szept. 15-ig.

H.-Böszörmény-Büd- . . . . . (m. á. v.-től reggel 5 ó. 28 p.
 . . . . . vásártérről . . . . . 5 ó. 51 p.
Szt.-Mihály felé . . . . . (m. á. v. délután 3 ó. 57 p.
 . . . . . vásártérről . . . . . 4 ó. 10 p.
Füzes-Abony felé . . . . . m. á. v.-től reggel 4 ó. 12 p.
 . . . . . vásártérről . . . . . 5 ó. 42 p.
Ohat—Köcs—Polgár felé . . . . . m. á. v.-től d. u. 4 ó. — p.
 . . . . . vásártérről d. u. 4 ó. 24 p.
Derecske-Nagy-Léta felé r. 8 ó. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.

Budapestre érkezik:

a hajnali 4 órakor induló sz. vonat . . . . . déli 12 ó. — p.
a reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy. v. d. u. . . . . 1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 . . . . . sz. v. este 8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 . . . . . reggel 5 ó. 45 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

a délután 8 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v. reggel 9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy. v. délután 2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 . . . . . sz. v. este 7 ó. 05 p.
 . . . . . 2 . . . . . 40 . . . . . érk. sz. v. (P.-Ladányig
 . . . . . gy. v. Átszállással) este 9 ó. 15 p.
a reggel 7 ó. 20 p.-kor érkező sz. v. . . . . éjjel 11 ó. —

Debreczenbe érkezik:

Budapest-Nagyvárad felől . . . . . délután 8 ó. 47 p.
 . . . . . este 7 ó. 09 p.
 . . . . . gy. vonat . . . . . éjjel 2 ó. 40 p.
 . . . . . reg. 7 ó. 20 p.
Nagyvárad felől (P.-Ladányig gy. v.) . . . . . reggel 5 ó. 12 p.
M.-Sziget-Szatmár felől . . . . . reggel 7 ó. 50 p.
 . . . . . délután 12 ó. 16 p.
 . . . . . este 10 ó. 16 p.
Csak Szatmártól . . . . . este 5 ó. 58 p.
Kassa-Miskolcz felől *) . . . . . reggel 8 ó. 07 p.
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől . . . . . déli 12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolcz felől*) . . . . . este 7 ó. 50 p.

B.-Szt.-Mihály— . . . . . (vásártérré reggel 8 ó. 03 p.
H.-Böszörmény felől . . . . . (m. á. v. hoz . . . . . 8 ó. 17 p.
 . . . . . vásártérré este 6 ó. 30 p.
 . . . . . m. á. v. hoz . . . . . 6 ó. 49 p.

Füzes-Abony felől vásártérré . . . . . délután 5 ó. 20 p.
Füzes-Abony felől m. á. v.-hoz . . . . . 5 ó. 32 p.
Ohat—Köcs—Polgár felől vásártérré reggel 7 ó. 40 p.
Nagy-Léta-Derecske felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.

*) Poprád-Felkáról indul jun. 1-től szept. 15-ig

este 10 ó. 37 p. gy. v.
*) Közvetlen kocsik Kassáról ind. 12 ó. 31 p. d. u.

Bérekocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
<i>I. Napszámra.</i>		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
<i>II. Óraszámra.</i>		
Fél órára	—40	—30
3/4 órára	—60	—45
Egy egész órára	—80	—60
Minden következő órára	—40	—30
Az utolsó órán túl félórara v. kevesebb időre	—20	—15
<i>III. Egyes járatokért.</i>		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	—50	—30
<i>IV. Meghatározott járatok.</i>		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtszesség a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	2	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	—80
A színházba menet	—60	—40
A színházból jövet	—80	—60
bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nap- pal menet vagy jövet kézi táskával	—50	—30
éjjel	—80	—60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málha után külön 10 krajczár díj jár.	—	—
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszeszgyár, kertészeti egyeslet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet egy órai várakozással A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—50	—30
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	1	—70
. . . . .	—60	—40
Külső barom- és lóvasártérré oda és visz- sza egy órai várakozással	1 20	—90
minden következő órára	—40	—30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet 1 órai várakozással minden további órára	—80	—60
. . . . .	—40	—30
A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak		

Valódi
Jäger alsóruha
 nők, férfiak és gyermekek részére,
 fehér és színes
téli szoknyák,
Kardos László
 üzletében.

Nem kell
 külföldre menni.
 Meglepő szép selymek kaphatók
 38 krtól feljebb
BOROS Testvérek
 Női divat áruházában.
 Tessék mintát kérni!

Fontos minden kocsitulajdonosra nézve!

I. bécs-ujhelyi gyanta- és terpentinolaj-tisztító-,
 kátrány- és zsiradékgyár.

FRANZ V. FURTENBACH
 Bécs Ujhelyen.

Bejegyzett

védjegy.

Uj különleges tengely-zsir
 Eddig el nem ért kenőképesség.
 olajos és fétolajos tengelyek számára.

Nincs
 fagyás, nincs
 melegenfutás,
 nincs lecsurgás.

Nélkülözhetetlen kiko-
 pott tengelyek részére. —

Előnyös nyílt teherkocsi-ten-
 gelyekre nézve is. — Bármely kenési
 munkálatnál használható.

**Vegyszileg megvizsgálva!
 Gyakorlatilag kipróbálva!**

Savmentes, Vizmentes, Gyantamentes.

Szétküldés csak 5 kilogrammos eredeti bádogszelenczékben.

Árak szelenczénkint:

Ausztria-Magyarországba, minden postaállomásra bérmentesen frt 2.50
 Bosznia és Hercegovinába, minden postaállomásra bérmentesen frt 2.75
 Külföldre a bécsujhelyi szétküldési állomásról . . . . . frt 2.25

UJDONSÁGOK.

Elegáns téli kabát
 7 frttól feljebb.

Női és gyermek felöltők.
 Szörme és plüsch gallérok.
 Remek diszitett női kalapok.
 Selyem és flanel Blousok

óriási választékban kaphatók bamulatos
 olesó árban.

Vatirozott téli gallér 10 frttól
 feljebb.

RÓZSA LAJOS

Női divat termében Kistemplom-bazár.

Debreczen, 1896. nyomtatott Kutasi I. könyvnyomdájában.